

JSBA

ISSN: 2651-1630 E-ISSN: 2672-9040

Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology

วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/index>

Wat Wang Tawan Tok Nakhon Si Thammarat, Thailand

pp. 1076-1090

บทความวิจัย

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้

โครงการเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1*

A MANAGEMENT MODEL IN ENHANCE TEACHER DEVELOPMENT IN PROJECT-BASED LEARNING MANAGEMENT FOR BANPAYAENG SCHOOL UNDER THE CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปวีณรัตน์ อนุภาพ¹Paweerat Anuphap¹¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1, เชียงราย¹The Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 1, Chiang Rai, Thailand¹Corresponding author E-mail: paweerat_db@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงการเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห่ โดยวิธีวิจัยและพัฒนา ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สันทนากลุ่มกับครู และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) พัฒนาและตรวจสอบโดยประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินรูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู จำนวน 42 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากครูอาสาสมัครจาก 9 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประเด็นสันทนากลุ่ม แบบตรวจสอบ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา สรุปข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการพัฒนาครู คือ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานของครู ร่วมดำเนินการพัฒนาครู สะท้อนผลร่วมกัน และติดตามอย่างต่อเนื่อง

* Received 9 December 2022; Revised 28 December 2022; Accepted 30 December 2022

2) รูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ การวัดและประเมินผล และปัจจัยความสำเร็จ โดยกระบวนการมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) ขั้นวิเคราะห์และกำหนดข้อตกลงร่วมกัน 3) ขั้นตอนออกแบบและวางแผนการพัฒนาครู 4) ขั้นตอนดำเนินการพัฒนาครู 5) ขั้นติดตามและสะท้อนผลร่วมกัน 6) ขั้นประเมินผลการพัฒนาครู 3) ผลการใช้รูปแบบ พบว่า ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพในระดับมาก ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานได้ในระดับดีมาก และมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานโดยรวมในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 4) ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม โดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. 0.20)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน, การพัฒนาครู

Abstract

The objective of this research article was to develop the management model in enhance teacher development in project-based learning management for Banpayeang School. This study used research and development method, as follows: Step 1, basic information study that data were collected via literature reviewing, focus group discussion and semi-interview. Step 2, development the model by drafting and doing connoisseurship by scholar experts. Step 3, implementation the model by 42 teachers that were voluntary selection from 9 schools. Step 4, evaluation the model by 42 teachers. The research tools were a form containing issues for semi-interview, focus group discussion, questionnaires, evaluation form. Research data were percentage, mean, standard deviation, analyzed with content analysis in order to synthesize to derive at conclusions. The findings showed that 1) The guidelines for teacher development were to build teachers participating network for project-based learning management including doing, reflecting and follow up continuously. 2) The management model in enhance teacher development in project - based learning management for Banpayeang School consist of six major components: principles, objectives, content, process, measurement and evaluation, key success factor. The 6 steps of the model process consist of 1) Building teacher network, 2) Analyze and making agreement, 3) Design and planning, 4) Implementation 5) Follow - up and reflection, and 6) Evaluation. 3) The results of model implementation was teachers were able to write lesson plan at a high level, teaching in project-based learning

management was at a very good level, and their overall attitude towards project-based learning management was at a strongly agree level. 4) The result of the model evaluation showed that the utility, feasibility, propriety standard of the model in overall was at the highest level ($\bar{X} = 4.65$, S.D. 0.20)

Keywords: Management Model, Project-Bases Learning Management, Teacher Development.

บทนำ

การเรียนรู้ขององค์การในศตวรรษที่ 21 ความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความมั่งคั่งและชุมพลังของทั้งองค์การและส่วนบุคคล ดังที่ Stewart (Marquardt, M. J., 1996) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันทุกองค์การสามารถสร้างความแตกต่างเพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขันได้จากการค้นหาผู้ที่มีความรู้ในองค์การ กล่าวคือ ความรู้และทักษะหรือความเชี่ยวชาญเป็นสิ่งจำเป็นในการเพิ่มความสามารถของบุคลากรในการสร้างผลงานและการบริการ การเปลี่ยนแปลงของระบบและโครงสร้างองค์การ ตลอดจนการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Marquardt, M. J. ที่กล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับความเจริญของบุคคลและองค์การในศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติงานและสิ่งที่เรียนรู้ต้องเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ขององค์การ องค์การต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติอย่างกว้างขวาง ในขณะเดียวกันบุคลากรต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจในกระบวนการหรือวิธีการในการเรียนรู้ (Marquardt, M. J., 2002)

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูต้องมีทักษะในการจัดการเรียนรู้และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีทักษะในการประเมินผล การเรียนรู้ ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการสร้างควมไว้วางใจระหว่างครูกับผู้เรียน ทักษะการสื่อสารกับผู้เรียน ทักษะการสร้างควมมั่นใจให้กับผู้เรียน ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกล้าและคุ้นเคยในการแสดงความคิดเห็นและการตั้งคำถาม สามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้ รวมทั้งมองหาช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีความรู้ทางวิชาการที่จำเป็นสำหรับนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ดังนั้นแนวคิดการพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและเน้นให้เกิดผลลัพธ์กับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาความสามารถของตนเองที่นำไปสู่การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน ทักษะการคิด ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน การประกอบอาชีพ ซึ่งปัจจุบันวิธีการพัฒนาครูมีหลากหลาย เช่น การอบรมและสัมมนา การเรียนรู้ผ่านการประชุม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การ

เรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา โปรแกรมพี่เลี้ยง โปรแกรมโค้ช การเรียนรู้ด้วยการติดตามจากผู้มีประสบการณ์ การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ การหมุนเวียนงาน การเรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่ม การเรียนรู้ผ่านโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย การศึกษาดูงาน การทำวิจัยในชั้นเรียน การนิเทศการสอน เป็นต้น ซึ่งวิธีการพัฒนาครูเหล่านี้ช่วยพัฒนาสมรรถนะครูให้มีทักษะการจัดการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ ทำให้ครูสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (สืบทกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, 2563)

กระบวนการพัฒนาครูโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และภาคีเครือข่าย ซึ่งร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2556) การมีส่วนร่วมในลักษณะของเครือข่ายการเรียนรู้ (Learning network) ทำให้ครูมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ทรัพยากรและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะวิชาชีพที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันจนทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในชุมชน ซึ่ง (ชนันภรณ์ อารีกุล, 2563) ได้อธิบายว่า เครือข่ายการเรียนรู้ เป็นการรวมกลุ่มระหว่างกลุ่มคนในองค์กรหรือชุมชนที่มีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กัน และต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิดข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นใหม่ และสร้างพลังการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขององค์กรหรือชุมชนจนนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ได้ในที่สุด โดยมีกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรม บทบาทของสมาชิก ทำกิจกรรมร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกัน และขยายกิจกรรมไปยังกลุ่มอื่นในลักษณะเครือข่ายที่ใหญ่มากขึ้น (สนธยา พลศรี, 2550)

โรงเรียนบ้านป่าแห่่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากผลการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านป่าแห่่ง ปีการศึกษา 2561 - 2562 ที่ผ่านมา พบปัญหาด้านผู้เรียน คือ การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นยกระดับผลสัมฤทธิ์ยังขาดการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและจริงจัง การยกระดับผลสัมฤทธิ์แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่นักเรียนส่วนใหญ่ต้องได้รับการพัฒนาต่อ ต้องมุ่งเน้นพัฒนาการจัดการกิจกรรมด้านการอ่าน การเขียน และคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน และเปรียบเทียบความก้าวหน้าและการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้นแนวทางการแก้ไขพัฒนาเพื่อให้ได้มาตรฐานสูงขึ้น คือ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดจำแนก แยกแยะ โคร่ครวญไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบโดยใช้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างเหตุผล

พัฒนาความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตนเองและการทำงานเป็นทีมงาน เชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้จริง พัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพมากขึ้น และควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนทันทีเพื่อให้นักเรียนนำไปใช้พัฒนาตนเอง (โรงเรียนบ้านป่าแห่, 2562)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติตามหัวข้อเรื่องที่ตนเองสนใจ มีการวางแผนการทำงาน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานจนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสามารถทำได้ทุกระดับชั้น อาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม กระทำในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียนก็ได้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558) ; (ทิศนา แหมมณี, 2558) ; (กุลิสรา จิตขญาวิณิช, 2562) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนแบบโครงงานเป็นฐานของครู เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนแบบโครงงานเป็นฐาน สามารถออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนและจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสามารถจัดทำโครงงานที่ตนเองสนใจ พัฒนาความรับผิดชอบในการวางแผน ดำเนินตามแผนให้บรรลุเป้าหมาย มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดและประเมินผลงานตนเอง กล้าแสดงออกสามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างเหตุผล มีทักษะการค้นคว้าหาความรู้ ทักษะการทำงานเป็นทีมงาน สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ แนะนำและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชนได้ จึงมีความสนใจพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อนำมาใช้ชี้แนะ แนะนำ ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริงให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห่

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห่ โดยการวิจัยและพัฒนา (Research and development) 4 ขั้นตอน มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดย 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนารูปแบบ การบริหารการศึกษา การพัฒนาครู การบริหารเพื่อพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล 2) สันทนากลุ่มกับครูโรงเรียนบ้านป่าแห้งเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็น จำนวน 8 คน ที่ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง และ 3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย และศึกษานิเทศก์ มีคุณสมบัติคือ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มีผลงานวิจัยและพัฒนาด้านการบริหาร การศึกษาและการพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษา มีประสบการณ์ในการพัฒนาครูระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ต่ำกว่า 10 ปี ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนา การวัดและประเมินผล และการบริหารการศึกษา โดยข้อคำถามมี IOC เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ โดย 1) ออกแบบและยกร่างรูปแบบ และ 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห้ง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน มีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน และการวัดและประเมินผล ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้สมมติฐานของผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบตรวจสอบ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนา การวัดและประเมินผล และการบริหารการศึกษา โดยข้อคำถามมี IOC เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบ โดยนำรูปแบบลงสู่การปฏิบัติในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 กับครูโรงเรียนบ้านป่าแห้งและครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก จำนวน 42 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากครูอาสาสมัครจาก 9 โรงเรียน โดยใช้รูปแบบซึ่งมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ (6) ปัจจัยความสำเร็จ และมีกระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) ขั้นวิเคราะห์และกำหนดข้อตกลงร่วมกัน 3) ขั้นออกแบบและ วางแผนการพัฒนาครู 4) ขั้นดำเนินการพัฒนาครู 5) ขั้นติดตามและสะท้อนผลร่วมกัน 6) ขั้นประเมินผล การพัฒนาครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ฉบับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน การวิจัยและพัฒนา และการบริหารการศึกษา โดยแบบประเมินคุณภาพแผนการ

จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 แบบประเมินความสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.92 แบบประเมินเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบ ใน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสมกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านป่าแพ่งและครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 42 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากครูอาสาสมัครจาก 9 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการวัดและประเมินผล และการบริหารการศึกษา โดยข้อคำถามมี IOC เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแพ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื้อหาที่นำมาใช้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการจัดทำโครงงาน เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และการออกแบบการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้ 1) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน 2) สำรวจปัญหาการจัดการเรียนการสอนความต้องการจำเป็น และกำหนดแนวทางการพัฒนาครู 3) วางแผนการพัฒนาครู 4) ดำเนินการพัฒนาครู 5) สะท้อนผลร่วมกัน และ 6) ติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการสร้างรูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแพ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล 6) ปัจจัยความสำเร็จ โดยกระบวนการมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) ขั้นวิเคราะห์และกำหนดข้อตกลงร่วมกัน 3) ขั้นออกแบบและวางแผนการพัฒนาครู 4) ขั้นดำเนินการพัฒนาครู 5) ขั้นติดตามและสะท้อนผลร่วมกัน 6) ขั้นประเมินผลการพัฒนาครู และผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า รูปแบบและคู่มือ

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบ พบว่า 1) คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานของครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.35) 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานของครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก โดยรวมมีการปฏิบัติได้ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.14) โดยผู้สอนมีการชี้แจงหรือทำความเข้าใจกับผู้เรียนถึงวัตถุประสงค์ในการทำโครงงาน ความคาดหวังต่อการทำโครงงาน วิธีการและกระบวนการในการดำเนินการ บทบาทผู้เรียนและผู้สอน และผู้สอนทำหน้าที่สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสื่อที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน มีการปฏิบัติได้ในระดับดีเด่น 3) เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานของครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเจตคติในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.19)

4. ผลประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.20) ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า พบว่า แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื้อหาที่นำมาใช้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการจัดทำโครงงาน เทคนิคการจัด การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และการออกแบบการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน พัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการทำงานเป็นทีม การทำงานเป็นกลุ่ม การคิดสร้างสรรค์ การศึกษาค้นคว้า คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดประเมินค่า รู้จัดคิดด้วยตนเอง แสวงหาความรู้เป็นไปตามอิสระและความสนใจของผู้เรียน ได้เรียนรู้โดยลงมือทำโครงงานที่นักเรียนสนใจ ใช้ความสามารถที่หลากหลายในการสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือผลงานที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2558) ; (สิทธิพล อาจอินทร์, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของชญาพิมพ์ อูสาโท และคณะ ค้นพบว่า รูปแบบใหม่ในการพัฒนาครูตามแนวคิด

เครือข่ายเชิงพื้นที่ 5 พื้นที่ คือ รูปแบบผสมผสานออฟไลน์ ออนไลน์ มุ่งปฏิบัติตามความสามารถและความเร็วในการเรียนรู้ มีลักษณะสำคัญ 9 ประการ คือ 1) การเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง 2) การเรียนรู้โดยการทวิจยร่วมกับมหาวิทยาลัย 3) การเรียนรู้ตามความสามารถและความเร็วในการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) การใช้สถานการณ์จำลองผ่านเครือข่ายออนไลน์ 5) การพัฒนาครูด้วยวิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานผ่านการทำงานหรือการลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละ 70 การพัฒนาครูด้วยวิธีการเรียนรู้ผ่านผู้อื่น ร้อยละ 20 และการพัฒนาครูด้วยวิธีการอบรม/สัมมนา ร้อยละ 10 6) การเรียนรู้ผ่านชุมชนเครือข่ายออนไลน์ 7) การพัฒนาผ่านเครือข่ายออนไลน์ตามความต้องการของตัวบุคคล 8) การพัฒนาผ่านเครือข่ายออนไลน์รูปแบบหลักสูตรระยะสั้นด้วยการสะสมเวลาที่เข้ารับการพัฒนา และ 9) การเรียนรู้โดยการโค้ชหรือชี้แนะ (ชญาพิมพ์ อุดาโห และคณะ, 2562)

2. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแพ่ง มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล 6) ปัจจัยความสำเร็จ โดยกระบวนการมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) ขั้นวิเคราะห์และกำหนดข้อตกลงร่วมกัน 3) ขั้นออกแบบและวางแผนการพัฒนาครู 4) ขั้นดำเนินการพัฒนาครู 5) ขั้นติดตามและสะท้อนผลร่วมกัน 6) ขั้นประเมินผลการพัฒนาครู และผลการตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบและคู่มือรูปแบบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ในการพัฒนารูปแบบดังกล่าว ได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบและมีแนวคิดทฤษฎีรองรับที่ชัดเจน ได้แก่ แนวคิดพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาและสร้างความเชี่ยวชาญให้แก่บุคคล การพัฒนาอาชีพ และการปรับปรุงคุณภาพ (Swanson, R. A. & Holton III, E. F., 2001) ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ที่มุ่งเน้นให้ครูลงมือทำ วิเคราะห์และค้นหาความจริงจากประสบการณ์ของตนเอง เชื่อมโยงข้อมูล นำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ (Knowles, M. S., 1980) และพันธมิตรหรือหุ้นส่วนในการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากภาคีเครือข่ายทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ใหม่ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2561) และมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ที่พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง รูปแบบนี้มีจุดเด่น คือ กระบวนการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการลงมือทำจากสภาพแวดล้อมการทำงานจริง สะท้อนคิด อภิปรายร่วมกันของครูและผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ทำให้ครูได้องค์ความรู้ใหม่สำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาครูในสถานศึกษาในระดับทีมหรือกลุ่ม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างสมาชิกกลุ่ม และเพื่อให้การปฏิบัติงานของครูเกิดประสิทธิภาพ สนับสนุนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสู่ความเป็นเลิศ (Marsick, V. J., & Watkins, K. E., 1993) ; (โชติชวัล พุทธิกาญจน์, 2556)

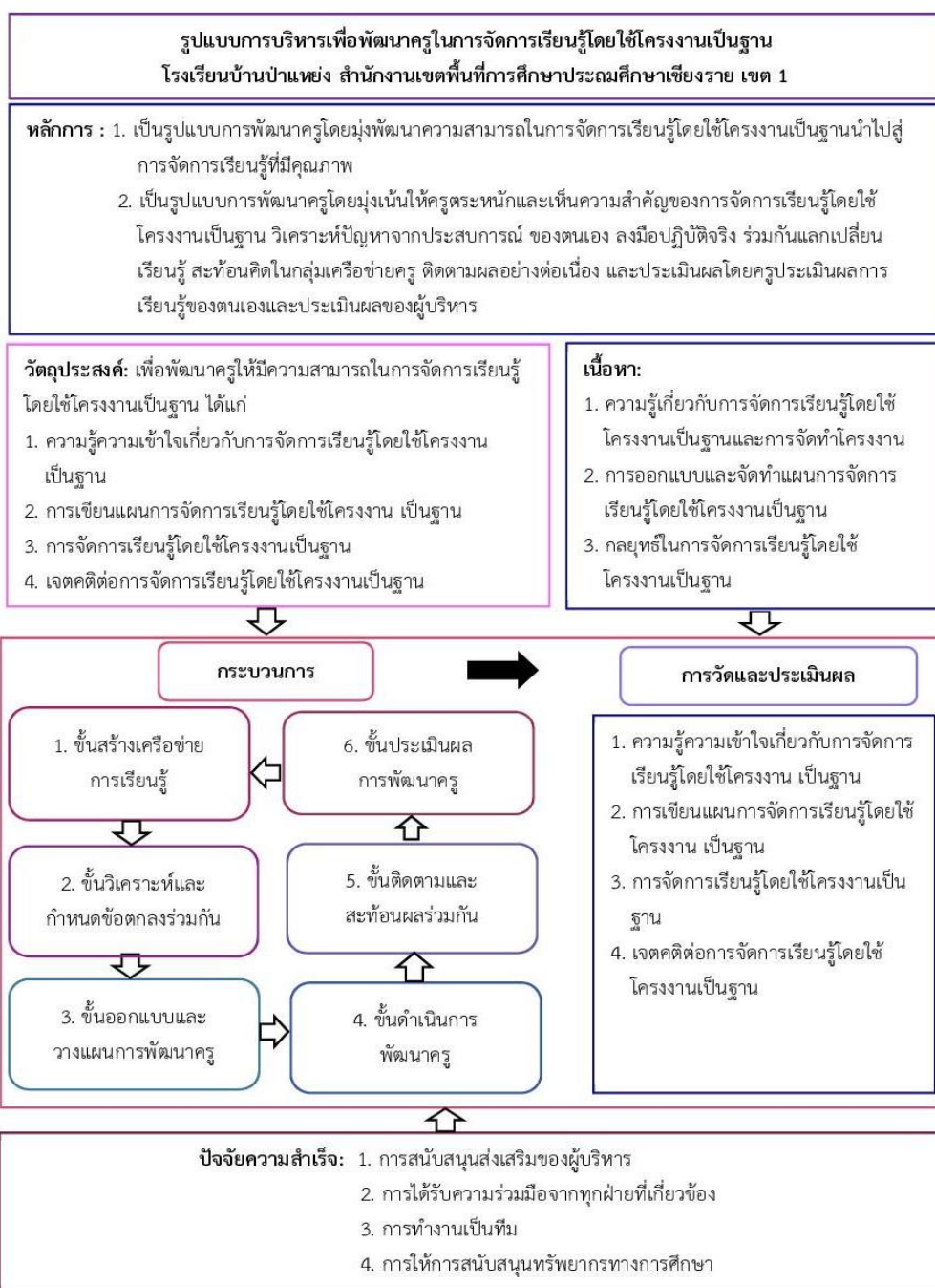
3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห่่ง พบว่า 1) คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานของครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานของครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก โดยรวมมีการปฏิบัติได้ในระดับดีมาก และ 3) เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานของครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เนื่องจากรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห่่ง ได้ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ที่มุ่งพัฒนาครูผ่านการมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ผูกปฏิบัติงานจากสภาพแวดล้อมการทำงานจริง สะท้อนความคิดอภิปรายร่วมกัน สร้างและนำความคิดรวบยอดไปประยุกต์ใช้สถานการณ์จริง มีการติดตามผลและเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อขยายขอบเขตการเรียนรู้หรือปรับเปลี่ยนความคิดอย่างเหมาะสม และวัดและประเมินผลโดยครูประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ประกอบกับการประเมินผลของผู้บริหาร (Kolb, D. A., 1984) และมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนาครูให้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ นโยบายการศึกษาและการส่งเสริมการพัฒนาครู ครูมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่สอนอย่างแท้จริง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้มีเครือข่ายทางวิชาการเพื่อให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (พศิน แดงจวง, 2554) ; (พรรณอร อุสุภาพ, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัย Mosun, M. E. ที่ชี้ให้เห็นว่า ครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีทักษะการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนควรให้โอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยเน้นการพัฒนาครูและนักเรียน (Mosun, M. E., 2018) และงานวิจัยของ Young ที่พบว่า ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนและสนับสนุนความคิดริเริ่มในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานของครูในลักษณะการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ผ่านการแบ่งปันค่านิยมทัศนคติ ความเชื่อ ความต้องการที่เกี่ยวข้อง การทำงานร่วมกัน และการแบ่งปันวิสัยทัศน์และผู้นำนวัตกรรม เป็นการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพ (Young, T. L. , 2018)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห่่ง พบว่า ครูโรงเรียนบ้านป่าแห่่งและครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสักมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานโรงเรียนบ้านป่าแห่่ง โดยรวมและรายด้านมีอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และและด้านความเหมาะสม ตามลำดับ อาจจะเป็นเพราะว่าการพัฒนาครูตามกระบวนการของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห่่ง เป็นกระบวนการต่อเนื่องตามแนวคิดเชิงระบบ ที่มี

การจัดเตรียมทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ครู วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ เนื้อหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และมีกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาครู 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) ขั้นวิเคราะห์และกำหนดข้อตกลงร่วมกัน 3) ขั้นตอนออกแบบและวางแผนการพัฒนาครู 4) ขั้นดำเนินการพัฒนาครู 5) ขั้นติดตามและสะท้อนผลร่วมกัน 6) ขั้นประเมินผลการพัฒนาครู ผลผลิต คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานที่มีคุณภาพ มีความสามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานในระดับดี มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่งผลให้ครูมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ธีรศักดิ์ อุปรมัย และคณะ, 2563) ; (รุ่งชัชดา พร เวหะชาติ, 2556) นอกจากนี้การทำงานเป็นทีมของครูกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนผล การมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ สุทธิ และคณะ ที่พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบพึ่งตนเองของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดกุสุมาคีติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (เกียรติศักดิ์ สุทธิ และคณะ, 2563) และงานวิจัยของอรชร ปราจันทร์ และสุกัญญา แซ่มซ้อย ที่พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก (อรชร ปราจันทร์ และสุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแหง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) ปัจจัยความสำเร็จ รายละเอียดดังภาพต่อไปนี้ ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
โรงเรียนบ้านป่าแห่่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

สรุป/ข้อเสนอแนะ

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สรุปได้ดังนี้ รูปแบบมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล 6) ปัจจัยความสำเร็จ โดยกระบวนการมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขึ้นสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 2) ขึ้นวิเคราะห์และกำหนดข้อตกลงร่วมกัน 3) ขึ้นออกแบบและวางแผนการพัฒนาครู 4) ขึ้นดำเนินการพัฒนาครู 5) ขึ้นติดตามและสะท้อนผลร่วมกัน 6) ขึ้นประเมินผลการพัฒนาครู ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้มีดังนี้ 1) โรงเรียนควรส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการออกแบบโครงงาน การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน 3) ควรสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และควรพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานโดยการพัฒนาเป็นกลุ่ม ได้แก่ การประชุมร่วมกัน การอภิปรายกลุ่ม การอบรมเชิงปฏิบัติการ การลงมือปฏิบัติ การสังเกตและสะท้อนคิด เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีความรู้ใหม่สำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน 4) ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ และผู้เกี่ยวข้องควรนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและให้การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา 5) ครูควรจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นบูรณาการและลงมือปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน 6) ครูควรพัฒนาตนเองทั้งในระดับบุคคลและระดับทีมหรือเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและเทคนิควิธีการใหม่ในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในชั้นเรียน สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เกิดจากการนำรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 2) ควรศึกษาผลการนิเทศติดตามประสิทธิผลการพัฒนาครูจากรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โรงเรียนบ้านป่าแห้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กุลิสรา จิตชญาวิณิข. (2562). การจัดการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกียรติศักดิ์ สุทธิ และคณะ. (2563). รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบพึ่งตนเองของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวัดกุสามัคคี สำนักงาน

- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(6), 261-274.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วี.พรินท์ (1991).
- ชญาพิมพ์ อุสาโห และคณะ. (2562). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รูปแบบและกลไกการพัฒนาครู ในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่ 5 พื้นที่. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ชนันภรณ์ อารีกุล. (2563). การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต: แนวคิด หลักการ และสาระสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: พี บาลานซ์ดีไซด์แอนพริ้นติง.
- โชติชวัล พุทิจกาญจน์. (2556). กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(1), 33-45.
- ทศนา แหมมณี. (2558). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธา.
- ธีรศักดิ์ อูปรมัย และคณะ. (2563). การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2561). ความเป็นครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: มิน เซอร์วิส ชัฟฟลาย.
- พรรณอร อุสุภาพ. (2561). การศึกษาและวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พศิน แต่งจวง. (2554). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมล.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2556). การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- โรงเรียนบ้านป่าแห่. (2562). ผลการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านป่าแห่ ปีการศึกษา 2561-2562. เชียงราย: โรงเรียนบ้านป่าแห่.
- สนธยา พลศรี. (2550). เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2563. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สิทธิพล อัจฉินทร์. (2562). ศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2563). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาแนวใหม่. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร สันธพานนท์. (2558). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพรินต์.
- อรชร ปราจันท์ และสุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 12(1), 156-169.
- Knowles, M. S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education*. New York: Cambridge.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning*. New Jersey: Prentice Hall.
- Marquardt, M. J. (1996). *Building the Learning Organization: A Systems Approach to. In Quantum Improvement and Global Success*. McGraw-Hill.
- Marquardt, M. J. (2002). *Building the Learning Organization: Mastering the 5 Elements for Corporate Learning*. California: Davies-Black.
- Marsick, V. J., & Watkins, K. E. (1993). *Sculpting the Learning Organization: Lessons in the Art and Science of Systemic Change*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Mosun, M. E. (2018). *Learning and Leading Collaboratively: A Study of Intermediate Teachers Engaged in Project Based Learning in Three Elementary Schools*. In Doctoral dissertation, Ed.D. University of Toronto, Toronto.
- Swanson, R. A. & Holton III, E. F. (2001). *Foundations of Human Research Development*. San Francisco: Berrett-Koehler.
- Young, T. L. . (2018). *Transformative Professional Development: A Narrative Approach Examining Teachers' Implementation of Project Based Learning*. In Doctoral dissertation, Ed.D. Northeastern University, Boston, Massachusetts.